

orgaz Wojskowej Służby
87-100 ul. Podmurze 1, tel. 56 65 22 188
www.zawackie.pl
KRS 0000 5000 5002 0244

poprzedni nr J: 260

29.10.2004

opm. 1, 99

ul. Szkolna 10a
87-100 Dobruja m. Wście

Włocławek
Zwz-AK

adres mieszkalny
-inf. poczty
30.03.2010
MK

Gołębiewski Cyprian
ps. „Ceniek”

J: 260/869Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Golebiewski Cyprian

J:K-260/869 Pom.

Wrocławsk 2 WZ-AK

I./1. Relacja k. 8 s. 1-8

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

W. G. Zawacka k. 1 s. 1

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 2

VI. Fotografie dwie ikonografii

1/1. Relacja - Gótzbiewski Cyprian

1. Relacja Gótzbiewskiego Cypriana wraz z listem, aresztowanych przez gestapo w nocy z 2/3.08.1942 r. i zamordowanych w Łagiewnikach za Niemce Biegotko w 1944, opis, wyg. z arch. E. Zawackiej + k. 8 s. 1-8
kserokop.

-1-

ARCHIWUM
Biuletyn Zarządu
M. 260
K-PP

Relacja

członka konspiracji

Gołębiowski Cyprian ur. 15.09.1915 w Chalinie pow. Lipno

Imiona rodziców: Dominik i Helena Dądzyska

Zawód rodziców: rolnictwo na własnym gospodarstwie rolnym

Obecny mój adres

Gołębiowski Cyprian ul. Robotnicza 6^a 87-510 Dobrzyń n/Wisłą

Nr. telefonu 87 Dobrzyń n/W.

Wykształcenie: Zasadnicza Szkoła Rolnicza w 1936r. w Niegłosach

Korespondencyjne Technikum Rolnicze 1962 w Bydgoszczy

Praca zawodowa do 3.03.1933 w gospodarstwie rolnym u rodziców

Od 3.03.1933 służba wojskowa w 14pp w plutonie p.panc

Żołnierz czynnej służby brałem udział w kampanii wrześniowej w stopniu plutonowego jako dca działonu p.panc. Udział w walkach to bitwa pod Mękem w dniu 3 września 1939 następnie po wycofaniu się przez Toruń, Włocławek i Kutno czynny udział w walkach n/Bzurą.

Do niewoli dostałem się w dniu 19 września 1939 i po 24 godzinach uciekłem i wróciłem do domu rodzicielskiego.

W czasie okupacji zamieszkiwałem na gospodarstwie rolnym o pow. 13ha u rodziców utrzymując się z wyżej wymienionego gospodarstwa.

Działalność ekupacyjna

- W 1941 r. powstała organizacja podziemia ZWZ we Włocławku. Do organizacji tej należał mój brat cioteczny Roman Umiński w stopniu sierżanta - podchorążego. On w mies. marcu 1941 r. odebrał ode mnie przysięgę i przyjąłem pseudonim "Ceniek". Przysięga odbyła się u mnie w domu.
- ✓ W dwa mies. później zwerbowałem do organizacji Stanisława Kłobukowskiego z Turzy Wilczej. Od Kłobukowskiego St. również odebrał ^{przysięgę} Roman Umiński. Kontakty mieliśmy wyłącznie z Romanem Umińskim i przygotowaliśmy się do zorganizowania komórki na terenie Turzy Wilcza - Trzcianka zaś we Włocławku siedłem z Romanem na zebraniu konspiracyjnym do
- ✓ do komendanta pseudonim "Biały" zamieszkałego przy ul. Bulwary.

✓ W nocy z 2/3 sierpnia 1942 r. zostali aresztowani przez Gestapo

Janusz Górski podch. rezerwy W.P.

Krzemiński Eugeniusz pracownik krawiecki

Kułakowski Zygmunt urzędnik

Kosiński Franciszek rzemieślnik cholewkarz

Wawrzyńkiewicz Tadeusz urzędnik F-ki Bochma

Kosiński Józef robotnik

Uniżycki Józef prac. stolarni

Bartczak Stanisław rzemieślnik szewski

Polachowski Leopold robotnik

Polachowski Benedykt robotnik

✓ Starczewski
Kropidłowski Stanisław
Filipiak
Stachowiak Adam
Chylińska Barbara

b. red. Dziennika Kujawskiego
urzędnik
b. red. Dziennika Kujawskiego
rzem. stolarni

W aresztowaniach tych pewną rolę odegrał szpicel Gestapo Szymański Piotr prac. kolejowy, kolega Uniżyckiego. Grając w karty notowano tysiące na gazetce konspiracyjnej. Po wojnie szymański został skazany p zez Sąd na 10 lat więzienia. W kilka dni później aresztowani zostali jeszcze Umiński Roman ukrywający się u swego wuja na krępie pow Lipno Smałek Zygmunt pracujący na robotach w Wieńcu

Radecki Władysław stolarz zam. w Skępem pow. Lipno
Gołębiewski Cyprian z Chalina pow. Lipno kuzyn Umińskiego
Gołębiewski Stanisław brat Cypriana chłopiec niepełno letni którego po 3 dniach zwolniono, a po 4 dniach również zwolniono Filipiaka.

Nas aresztowanych prowadzano 2 razy w tygodniu do gniazda Gestapo na ul Kościuszki z więzienia przy Katedrze tam przy przesłuchiwanu bito t.zw."bykowcem" oraz kopano. Najwięcej byli przesłuchiwani Kosiński Franciszek i Umiński Roman który od początku aresztowania był skuty kajdankami, a który przyjął na siebie komendanta Okręgu Włocławek niewydając nikogo więcej.

Około połowy września grupę naszą przewieziono do obozu przejściowego w Inowrocławiu. W więzieniu we Włocławku pozostali jeszcze: Umiński, Uniżycki, Górski, Kropidłowski i Radecki. Do Inowrocławia odtransportowano ich 2 tyg. później skutych w kajdanach, gdzie osadzono ich w areszcie obozowym. Była to mała niska izba, cementowa posadzka i małe zakratowane okienko, panował tam półmrok. W Inowrocławiu z grupy włocławskiej zostali zastrzeleni Starczewski i Wawrzynkiewicz. Ten ostatni cudem uniknął śmierci. Ranny gdy gestapowcy odeszli po ludzi do zasypania dołu wyczołgał się z niego i ukrył~~XX~~ się poczym przy pomocy ludzkiej dotarł do Włocławka, a następnie do Warszawy.

W dniu 11 listopada 1942r. 140 więźniów w tym grupy: Włocławek, Konin, Koło, Ostrowy i część Inowrocławia przewieziono do więzienia w Zwikau.

Pod koniec 1942 r. prokuratura zaczęła rozpatrywać oskarżenia Na pierwszy ogień poszła grupa włocławska. Więźniowie: Gołębiewski Cyprian, Polachowski Leopold, Stachowiak Adam i Kropidłowski Stanisław zostali ze sprawy wyłączeni jako, że im nic nie udowodniono i przewieziono ich do obozu w Inowrocławiu. Po pobycie w obozie

✓ jeszcze około 1 mies. zostaliśmy zwolnieni pod koniec stycznia 1943

✓ przy czym musieliśmy podpisać formularz biały że nie mamy żadnych pretensji zaś czerwony, że co widzieliśmy i słyszeliśmy nie ma wyjść poza bramę obozu w przeciwnym razie z powrotem tu wrócimy.

Z Zwikau grupę włockawską w dniu 2 lutego 1943 r. przewieziono do Dreżna na rozprawę. Rozprawa w Dreźnie rozpoczęła się 10 lutego i trwała od godz. 9 rano do 13 tej.

Wyroki; Umiński Roman, Górski Janusz i Kułakowski Zygmunt, kara śmierci zaś Smiałek Zygmunt otrzymał 5 lat, ale szef Gestapo z Włockawka nie zgodził się i sąd ponownie wrócił na naradę i zmienił wyrok na karę śmierci. Pozostali otrzymali od 6 do 3 lat obozu.

Ogłoszenie wyroku skazanych nastąpiło we Włockawku w dniu 1 kwietnia 1943 r. Krzemiński i Nadecki zmarli w więzieniu.

Po powrocie do domu musieliśmy się zameldować w Gestapo i byliśmy do końca wojny obserwowani przez Gestapo, a Kropidkowski Stanisław powtórnie aresztowany w 1944r. i zginął w Buchenwaldzie.

Z rodziny żony obecnie nieżyjącej brat Gerwatowski Marian w czasie okupacji mieszkający w Głównie pow. Lipno należał w latach 1943-1944 do AK w pow. plockim, a od połowy 1943 ukrywał się w partyzantce w pow. plockim zaś żona moja Irena była łącznikiem pomiędzy nim a Szarwińskim Bolesławem. Rodzice żony jak i żona byli szykanowani przez Żandarmerie w Dobrzyniu aby wydali gdzie się znajduje marian. Komendant Moder /Sakra/ bił ich i groził zastrzeleniem

W okresie powojennym w 1945 r podjąłem pracę w ochronie Kolei przy Ministerstwie Komunikacji w Warszawie. W końcu 1946r. zwolniłem się i ożeniłem. W latach 1947 do połowy 1949 prowadziłem ogrodnictwo w Brwinowie pod Warszawą. Od sierpnia 1949 podjąłem pracę w służbie rolnej w pow. Lipno. Ostatnio pracowałem na stanowisku kierownika gminnej służby rolnej w Dobrzyniu n/W. Za pracę zawodową posiadam odznaczenia, a między innymi Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

✓ Z dokumentacji posiadam własne fotografi wojskowe i komendanta Romana Umińskiego.

Cyprian Górczyński

4
W y k a z

✓ zamordowanych w Łagiewnikach w 1944r. za niemca Biegałko

gw. Chalin pow. Lipno

Nazwisko i imię		miejsce zamieszkania
1.	Włodarczyk Piotr	Chalin
2.	Mync Kazimierz	Skaszewo
3.	Portalski Ludwik	Skaszewo
4.	Agaciński Aleksander	Dobrzyń n/W
5.	Agaciński Edmund	Dobrzyń n/W
6.	Nowakowski Feliks	Lenie Małe
7.	Rutkowski Józef	Skaszewo
8.	Rutkowski Bronisław	Skaszewo
9.	Lewandowski Feliks	Chalin
10.	Zabłotowicz Roman	Chalin

Za zgodność powyższego

[Signature]
Cyprian Gołębiowski /
Dobrzyń n/Wisłą

oprac.
m. H.A.

-1-

ARCHIWUM
Eżysty Zawacki

Relacja

poz. M. 260
nr. 89

członka konspiracji

Gołębiowski Cyprian ur. 15.09.1915 w Chalinie pow. Lipno
Imiona, rodziców Dominik i Helena Brudzyńska
Zawód rodziców rolnictwo na własnym gospodarstwie rolnym
Obecny mój adres

Gołębiowski Cyprian ul Robotnicza 6^a 87-610 Dobrzyń n/Wisłą
Nr. telefonu 87 Dobrzyń n/W.

Wykształcenie Zasadnicza Szkoła Rolnicza w 1936r. w Niegłosach
Korespondencyjne Technikum Rolnicze 1962 w Bydgoszczy

Praca zawodowa do 3.03.1938 w gospodarstwie rolnym u rodziców
od 3.03.1938 służba wojskowa w 14pp w plutonie p.panc

Żołnierz czynnej służby brałem udział w kampanii wrześniowej w stopniu
plutenowego jako dea działonu p.panc. Udział w walkach to bitwa pod
Mełnem w dniu 3 września 1939 następnie po wycofaniu się przez Toruń,
Włocławek i Kutno czynny udział w walkach n/Bzurą.

Do niewoli dostałem się w dniu 19 września 1939 i po 24 godzinach
uciekłem i wróciłem do domu rodzicielskiego.

W czasie okupacji zamieszkiwałem na gospodarstwie rolnym o pow. 13ha
u rodziców utrzymując się z wyżej wymienionego gospodarstwa.

Działalność okupacyjna

W 1941 r powstała organizacja podziemia ZWZ we Włocławku. Do organizac
tej należał mój brat cioteczny Roman Umiński w stopniu sierżanta -
podchorążego. On w mies. marcu 1941 r. odebrał ode mnie przysięgę
i przyjąłem pseudonim "Ceniek". Przysięga odbyła się u mnie w domu.

W dwa mies. później zwerbowałem do organizacji Stanisława Kłobukowskiego
z Turzy Wilczej. Od Kłobukowskiego St. również odebrał Roman Umiński.

Kontakty mieliśmy wyłącznie z Romanem Umińskim i przygotowaliśmy
się do zorganizowania komórki na terenie Turzy Wilcza - Trzcianka
zaś we Włocławku szedłem z Romanem na zebranie konspiracyjne do
do komendanta pseudonim "Biały" zamieszkałego przy ul. "Bulwary.

W nocy z 2/3 sierpnia 1942 r. zostali aresztowani przez Gestapo

- Janusz Górski podch. rezerwy W.P.
- Krzemiński Eugeniusz pracownik krawiecki
- Kułakowski Zygmunt urzędnik
- Kosiński Franciszek rzemieślnik cholewkarz
- Wawrzynkiewicz Tadeusz urzędnik F-ki Bochma
- Kosiński Józef robotnik
- Uniżycki Józef prac. stolarni
- Bartczak Stanisław rzemieślnik szewski
- Polachowski Leopold robotnik
- Polachowski Benedykt robotnik

✓ Starczewski b. red. Dziennika Kujawskiego
Kropidłowski Stanisław urzędnik
Filipiak b. red. Dziennika Kujawskiego
Stachowiak Adam rzem. stolarni
Chylińska Barbara

W aresztowaniach tych pewną rolę odegrał szpicel Gestapo Szymański Piotr prac. kolejowy, Kolega Uniżyckiego. Grając w karty notowano tysiące na gazetce konspiracyjnej. Po wojnie szymański został skazany przez Sąd na 10 lat więzienia. W kilka dni później aresztowani zostali jeszcze Umiński Roman ukrywający się u swego wuja na krópie pow Lipno Smiałek Zygmunt pracujący na robotach w Wieńcu

Radecki Władysław stolarz zam. w Skępem pow. Lipno
Gołębiowski Cyprian z Chalina pow. Lipno kuzyn Umińskiego
Gołębiowski Stanisław brat Cypriana chłopiec niepełno letni którego po 3 dniach zwolniono, a po 4 dniach również zwolniono Filipiaka.

Nas aresztowanych prowadzano 2 razy w tygodniu do gniazda Gestapo na ul. Kościuszki z więzienia przy Katedrze tam przy przesłuchiwanii bite t.zw. "bykowcem" oraz kopano. Najwięcej byli przesłuchiwani Kosiński Franciszek i Umiński Roman który od początku aresztowania był skuty kajdankami, a który przyjął na siebie komendanta Okręgu Włocławek niewydając nikogo więcej.

Około połowy września grupę naszą przewieziono do obozu przejściowego w Inowrocławiu. W więzieniu we Włocławku pozostali jeszcze: Umiński, Uniżycki, Górski, Kropidłowski i Radecki. Do Inowrocławia odtransportowano ich 2 tyg. później skutych w kajdanach, gdzie osadzono ich w areszcie obozowym. Była to mała niska izba, cementowa posadzka i małe zakratowane okienko, panował tam półmrok.

W Inowrocławiu z grupy włocławskiej zostali zastrzeleni Starczewski i Wawrzyńkiewicz. Ten ostatni cudem uniknął śmierci. Ranny gdy gestapowcy odeszli po ludzi do zasypania dołu wyczołgał się z niego i ukrył się poczym przy pomocy ludzkiej dotarł do Włocławka, a następnie do Warszawy.

W dniu 11 listopada 1942r. 140 więźniów w tym grupy: Włocławek, Konin, Koło, Ostrowy i część Inowrocławia przewieziono do więzienia w Zwikau.

Pod koniec 1942 r. prokuratura zaczęła rozpatrywać oskarżenia Na pierwszy ogień poszła grupa włocławska. Więźniowie: Gołębiowski Cyprian, Polachowski Leopold, Stachowiak Adam i Kropidłowski Stanisław zostali z sprawy wyłączeni jako, że im nic nie udowodniono i przewieziono ich do obozu w Inowrocławiu. Po pobycie w obozie jeszcze około 1 mies. zostaliśmy zwolnieni pod koniec stycznia 1943

✓ przy czym musieliśmy podpisać formularz biały że nie mamy żadnych pretensji zaś czerwony, że co widzieliśmy i słyszeliśmy nie ma wyjść poza bramę obozu w przeciwnym razie z powrotem tu wrócimy.

Z Zwikau grupę włockawską w dniu 2 lutego 1943 r. przewieziono do Brezna na rozprawę. Rozprawa w Dreźnie rozpoczęła się 10 lutego i trwała od godz. 9 rano do 13 tej.

Wyroki; Umiński Roman, Górski Janusz i Kułakowski Zygmunt, kara śmierci zaś Smiałek Zygmunt otrzymał 5 lat, ale szef Gestapo z Włockawka nie zgodził się i sąd ponownie wrócił na naradę i zmienił wyrok na karę śmierci. Pozostali otrzymali od 6 do 3 lat obozu.

Ogłoszenie wyroku skazanych nastąpiło we Włockawku w dniu 1 kwietnia 1943 r. Krzemiński i Radecki zmarli w więzieniu.

Po powrocie do domu musieliśmy się zameldować w Gestapo i byliśmy do końca wojny obserwowani przez Gestapo, a Kropidkowski Stanisław powtórnie aresztowany w 1944r. i zginął w Buchenwaldzie.

Z rodziny żony obecnie nieżyjącej brat Gerwatowski Marian w czasie okupacji mieszkający w Głównie pow. Lipno należał w latach 1943-1944 do AK w pow. plockim, a od połowy 1943 ukrywał się w partyzantce w pow. plockim zaś żona moja Irena była łącznikiem pomiędzy nim a Szarwińskim Bolesławem. Rodzice żony jak i żona byli szykanowani przez Żandarmerie w Dobrzyniu aby wydał gdzie się znajduje Marian. Komendant Moder /Sakra/ bił ich i groził zastrzeleniem

W okresie powojennym w 1945 r. podjąłem pracę w ochronie Kolei przy Ministerstwie Komunikacji w Warszawie. W końcu 1946r. zwolniłem się i ożeniłem. W latach 1947 do połowy 1949 prowadziłem ogrodnictwo w Brwinowie pod Warszawą. Od sierpnia 1949 podjąłem pracę w służbie rolnej w pow. Lipno. Ostatnio pracowałem na stanowisku kierownika gminnej służby rolnej w Dobrzyniu n/W. Za pracę zawodową posiadam odznaczenia, a między innymi Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

✓ Z dokumentacji posiadam własne fotografi wojskowe i komendanta Romana Umińskiego.

Cyprian Górczewski

4

8

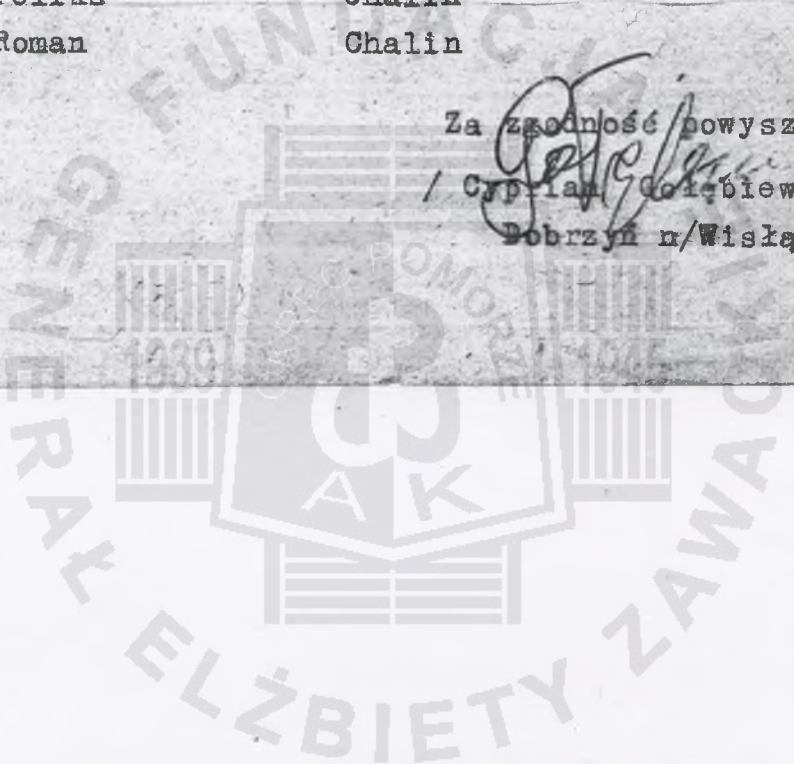
W y k a z

✓ zamordowanych w Łagiewnikach w 1944r. za niemca Biegałko

gw. Chalin pow. Lipno

Lp.	Nazwisko i imię	miejsce zamieszkania
1.	Włodarczyk Piotr	Chalin
2.	Mync Kazimierz	Skaszewo
3.	Portalski Ludwik	Skaszewo
4.	Agaciński Aleksander	Dobrzyń n/W
5.	Agaciński Edmund	Dobrzyń n/W
6.	Nowakowski Feliks	Lenie Małe
7.	Rutkowski Józef	Skaszewo
8.	Rutkowski Bronisław	Skaszewo
9.	Lewandowski Feliks	Chalin
10.	Zabłotowicz Roman	Chalin

Za zgodność powyższego
/ *Cyprian Cielebiewski* /
Dobrzyń n/Wisłą

IV/1 Korespondencja biograf. z E. Zawacką

1. List do Elżbiety Zawackiej z
29.10.1989, rkp. oryg.

k. 1 s. 1

M 260/Pam

Dobryni ¹¹/10 1989-12-29

L 158/Pam

1

Pracownia Pam Docent.

Dziękuję za korespondencję oraz
za legitymację Krajowej Organizacji Pomorskiej
AK.

Przeżyłem fotografie własne, Romana
Uminskiego jednocześnie stwierdziłem, że
fotografie wojenne Uminskiego posiadałem
tylko zbiorowe.

Wiem oczywiście, że uster się mnie nakłonił
kol. z AK do napisania relacji.

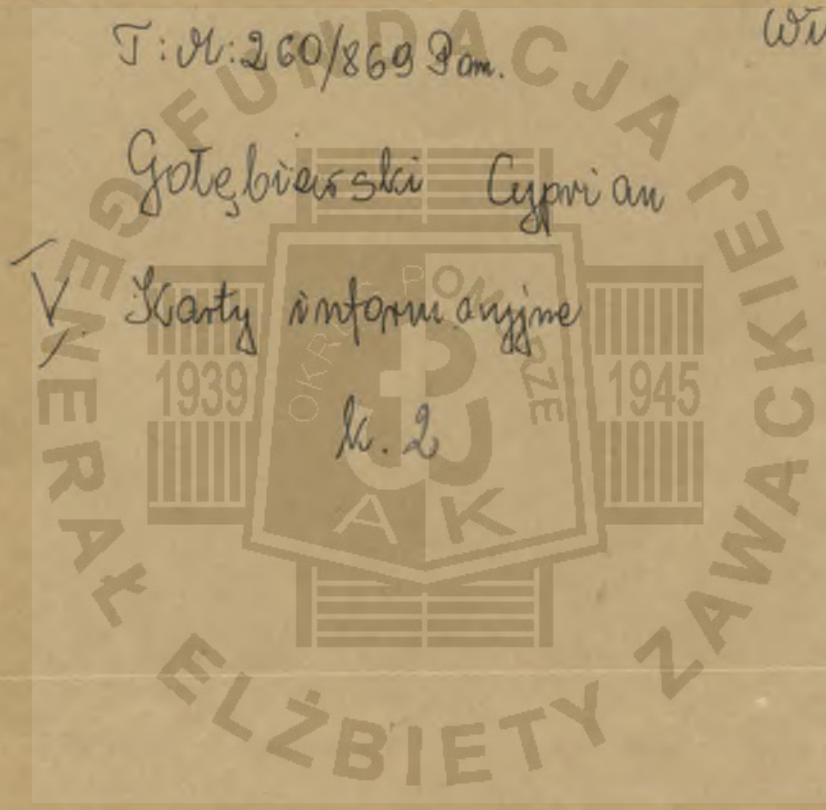
Część kol. z AK. wrócił do Płocka, ja również
zapisany do Płocka ale z Płocka korzysta
Zdzisław Równicki podobnie również dla kol.
Augustynski Caproni Górczowski

T: M: 260/869 Pom.

Wrocław

Golebiewski Cyprian

1 V Karty informacyjne
1939 OKR. POLSKIE 1945
M. 2
AK

Ta

ZWZ AK - Wstawa

Gołbiewski Cyprian „Ceciś”

ur. 15.05.1915 r.

czł. ZWZ AK od III 1944 r.

współorganizator komórek organizacji
AK w terenie pow. Lipno

AH

Góte, biewski Cyprian Dobryni 2
m. Wistę
2W2-RK

zob. Ziółkowski B., Polskie
Podziemie na Strykach...
Tomii 2008, s. 519, 516, 519-521

EL XI'14

Lot

87-610 Dobrzyń n/W

M-260

ZKZ
AK- Włodawek

„Ceniek”

Gołębiewski Cyprian

Golebiewski Cyprian

